

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا
دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکتری پزشکی عمومی

عنوان :

بررسی ارتباط بین سواد سلامت و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن شهرستان فسا در سال ۱۳۹۸

استاد راهنمای اول :

دکتر افسانه قاسمی

استاد راهنمای دوم:

زهرا خیالی

استاد مشاور آماری:

دکتر عزیزاله دهقان

نگارش :

فاطمه کردگاری

شماره پایان نامه: ۹۱۳۴

آبان ۱۳۹۹

چکیده:

بررسی ارتباط بین سواد سلامت و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن شهرستان فسا در سال ۱۳۹۸

مقدمه: سواد سلامت را به عنوان مهارت های شناختی و اجتماعی که انگیزه و توانایی افراد را برای به دست آوردن، درک و استفاده از اطلاعات بهداشتی در راه ارتقا و حفظ سلامتی خوب تعیین می کنند. سواد سلامت پایین با نتایج نامطلوب بهداشتی، رفتارهای بهداشتی زیان آور، رضایت کمتر بیمار و در برخی از موارد با مرگ و میر بالاتر همراه است. در حقیقت، بسیاری معتقد هستند که سواد سلامت پایین در واقع به نابرابری های سلامت کمک می کند. همچنین سواد سلامت پایین با خود گزارشی ضعیف تر بیماریهای مزمن و عملکرد سلامت فیزیکی و روانی ضعیف تر ارتباط دارد. این مطالعه با هدف بررسی ارتباط بین سواد سلامت و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن شهرستان فسا در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه به صورت مقطعی بر روی ۱۵۰ نفر از سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن شهرستان فسا در سال ۱۳۹۸ انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات در این مطالعه شامل پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه کیفیت زندگی و پرسشنامه سواد سلامت بود. داده ها پس از جمع آوری در محیط نرم افزار SPSS با استفاده از آزمون های آماری توصیفی، کای اسکور، آنالیز واریانس یکطرفه و ضریب همبستگی تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: در این مطالعه ۱۵۰ نفر از سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن مورد بررسی قرار گرفتند که ۷۳ نفر (۴۸/۷ درصد) زن و ۷۷ نفر (۵۱/۳ درصد) مرد بودند. میانگین و انحراف معیار سن افراد شرکت کننده در مطالعه، $67/68 \pm 6/92$ سال بود. میانگین و انحراف معیار طول مدت بیماری نیز در این گروه $12/47 \pm 9/71$ سال بود. بیش از نیمی از افراد مورد مطالعه (۵۰/۷ درصد) دارای سواد سلامت ناکافی بودند. متغیرهای سن، جنس، سطح تحصیلات و شغل با سواد سلامت ارتباط آماری معنی داری داشت بگونه ای که سواد سلامت ناکافی در مردان بیکار با میانگین سنی بالاتر و سطح تحصیلات پایین تر بیشتر بود. بین نمره کل کیفیت زندگی و میزان سواد سلامت رابطه معناداری مشاهده گردید ($p < 0/05$). همچنین متغیرهای جنس، سطح تحصیلات و شغل و طول مدت بیماری با کیفیت زندگی ارتباط آماری داشت ($p < 0/05$).

بحث و نتیجه گیری: بر اساس یافته های این مطالعه، نمره سواد سلامت بر کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به بیماری های مزمن می تواند موثر باشد. لذا پیشنهاد می شود مطالعات مداخله ای طراحی و اجرا شود

واژگان کلیدی: سواد سلامت، کیفیت زندگی، سالمندان، بیماری مزمن

Abstract

The Relationship between Health Literacy and Quality of Life of Elderly People with Chronic Diseases in Fasa City in ۲۰۲۰

Introduction: Health literacy as cognitive and social skills that determine the motivation and ability of individuals to obtain, understand and use health information to promote and maintain good health. Low health literacy is associated with adverse health outcomes, detrimental health behaviors, lower patient satisfaction, and in some cases higher mortality. In fact, many believe that low health literacy actually contributes to health inequalities. Low health literacy is also associated with poorer reporting of chronic diseases and poorer physical and mental health performance. The aim of this study was to investigate the relationship between health literacy and quality of life of the elderly with chronic diseases in Fasa in ۱۳۹۸.

Material and methods: This cross-sectional study was performed on ۱۰۰ elderly people with chronic diseases in Fasa in ۲۰۲۰. Data collection tools in this study included demographic information questionnaire, quality of life questionnaire and health literacy questionnaire. Data were collected in SPSS software using descriptive statistics, Chi-square, one-way analysis of variance and correlation coefficient.

Results : In this study, ۱۰۰ elderly people with chronic diseases were studied, of which ۷۳ (۷۳%) were female and ۲۷ (۲۷%) were male. The mean and standard deviation of the age of the participants was $77,78 \pm 6,92$ years. The mean and standard deviation of the duration of the disease in this group was $12,47 \pm 9,71$ years. More than half of the subjects (۵۰.۷%) had inadequate health literacy. The variables of age, sex, level of education and occupation had a statistically significant relationship with health literacy, so that inadequate health literacy was higher in unemployed men with higher mean age and lower level of education. There was a significant relationship between the total quality of life score and health literacy ($p < 0,05$). Also, the variables of gender, level of education and occupation and duration of illness were statistically related to quality of life ($p < 0,05$).

Conclusion : According to the findings of this study, health literacy score can affect the quality of life of the elderly with chronic diseases. Therefore, it is suggested that intervention studies be designed and implemented

Key words : Health literacy, quality of life, the elderly, chronic illness

